

Inovacije u digitalnom okruženju

Kako elektronski potpis transformiše digitalne kanale

Elektronski potpis je...

- **Potpis na elektronskom dokumentu**
- Nastaje korišćenjem „**sredstva za kreiranje elektronskog potpisa**“
- Elektronski potpis vs kvalifikovani elektronski potpis
- **Kvalifikovani** znači = Sertifikat izdat **od strane kvalifikovanog pružaoca usluge** koji ispunjava zakonske odredbe
- **Kvalifikovani elektronski potpis** je nastao korišćenjem **kvalifikovanog sredstva (sertifikata) za kreiranje elektronskog potpisa**, tj.:
 - Kvalifikovani sertifikat za elektronski potpis **na kartici**
 - Kvalifikovani sertifikat za elektronski potpis **u cloud-u**

Porecivo vs. neporecivo

Neporecivost = elektronski dokument **sadrži sve elemente i dokaze**

- **Identiteta**
- **Potpisa**
- **Vremena nastanka potpisa**
- Potpis nastao kao rezultat **video identifikacije**

Činjenice

- **SEF** – Svi koriste objedinjenu identifikaciju zasnovanu na kvalifikovanom el. identitetu i/ili sertifikatu – **200.000**
- **Poreska uprava** – PDV – svi korisnici koji su u sistemu PDV-a – **150.000-200.000**
- **APR** – Finansijski izveštaji – svi korisnici koji imaju obavezu predaje završnog računa – **150.000-200.000**
- **eAgrar** – Svi koji imaju registrovano PG – **350.000**
- Digital banking – Minimum **75.000-150.000**
- Izdatih **cloud kvalifikovanih** – **900.000+**
- Izdatih **kvalifikovanih na kartici** – **300.000-500.000**

Izazovi

- **Broj** građana koji **poseduje** KES
- **Broj** građana koji **zna da koristi** KES
- **Broj** građana koji **redovno koristi** KES
- Izazovi sa upotrebom **kartica** sa KES – **korišćenje**
- Izazovi sa upotrebom **aplikacija** za KES – **registracija**
- Unifikacija i standardizacija **procesa** elektronskog potpisivanja za sve KES i sva rešenja u banci

Izazovi

- **Prilagođavanje** softverskih rešenja za rad sa (svim) KES
 - Primer digitalnog bankarstva
- Obezbeđivanje **nepromenjivosti** dokumenta pre potpisa klijenta (udaljeno)
- **Dopuna** dokumenta potrebnim elementima od strane klijenta pre potpisa
- **Dostava** dokumenta za potpis – potpiši kasnije
- **Validacija** elektronskog potpisa
- **Čuvanje** elektronskog dokumenta

Pružaoци kvalifikovanih usluga od poverenja

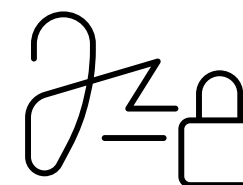
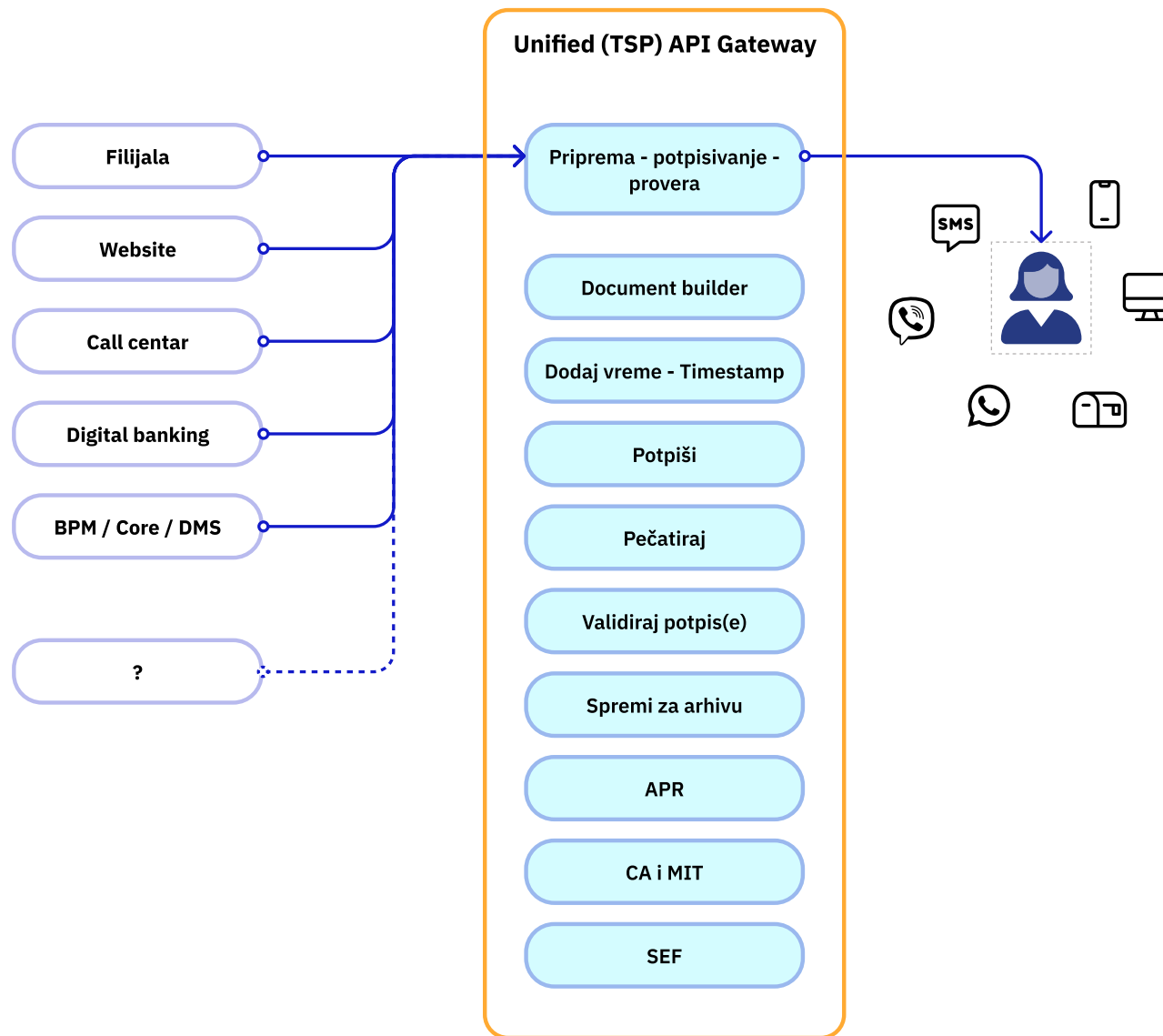
- **Ministarstvo informisanja i telekomunikacija**
- Ukoliko su na listi **usklađeni su za regulativom**
- <https://mit.gov.rs/tekst/sr/583/registar-pruzalaca-kvalifikovanih-usluga-od-poverenja-.php>

Kvalifikovane usluge od poverenja

- Potpis / identitet
- **Dostava**
- **Vremenski žig**
- **Validacija**
- **Čuvanje**

Inception d.o.o	Usluge kvalifikovane elektronske dostave	16.09.2021.
	Izdavanje kvalifikovanih elektronskih vremenskih žigova	29.04.2022.
	Usluga validacije kvalifikovanog elektronskog potpisa	15.03.2023.
	Usluga validacije kvalifikovanog elektronskog pečata	15.03.2023.
	Usluga kvalifikovanog elektronskog čuvanja dokumenata	15.03.2023.

Podržani nivoi i vrste potpisa i KYC

- **Kartice**

- Halcom
- PKS
- Pošta
- MUP
- E-smart
- + lista MIT

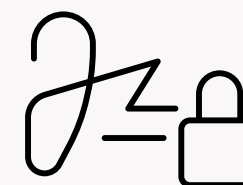
- **Cloud**

- Halcom
- Kancelarija za ITE
- PKS
- + lista MIT

The screenshot displays a list of supported signature and KYC levels, each with an icon and a brief description:

- eUprava**: ITE CA kvalifikovani elektronski potpis u cloud-u.
- Halcom**: Halcom CA kvalifikovani elektronski potpis u cloud-u.
- PKS**: PKS CA kvalifikovani elektronski potpis u cloud-u.
- Kvalifikovani el. sertifikat na kartici**: Potpisivanje dokumenta kvalifikovanim el. potpisom na kartici.
- Video identifikacija by Blinking**: Potpisivanje dokumenta nakon video identifikacije sa operaterom. Radno vreme servisa je svakog radnog dana od 8h do 17h.
- 2FA - SMS OTP**: Potpisivanje dokumenta uz pomoć dvofaktorske autentifikacije, korišćenjem SMS OTP-a.

Omogućeno od strane sertifikacionog tela [Inception CA](#) korišćenjem servisa [Inception OS](#) / [ePotpis](#).

Ovlašćenje

Ovlašćujem suprugu da može da podiže novac sa svih mojih tekućih računa u neograničenom iznosu.

One Branko Graovac
Serijski broj sertifikata / Datum potpisa
11E360F4 / 27.09.2023, 21:45

Електронски потписано
Бранко Граовац
27.09.2023 21:48:52

Branko Graovac
JMBG: 0303982773636

Signatures

- Rev. 1: Signed by Branko Graovac 435477 <gra...

Signature validity is unknown:

 - Document has not been modified since th
 - Signer's identity is unknown because it has
 - Signing time is from the clock on the signe

> Signature Details

Last Checked: 2023.09.27 21:49:24 +02'00'

Field: Signature1 on page 1

[Click to view this version](#)
- Rev. 2: Signed by Бранко Граовац 030498277:

Signature validity is unknown:

 - Document has not been modified since th
 - Signer's identity is unknown because it has
 - The signature includes an embedded time

> Signature Details

Last Checked: 2023.09.27 21:49:24 +02'00'

Field: Signature2 on page 1

[Click to view this version](#)
- Rev. 3: Signed by RS-GOV TSA-2 200056848 <t...

Signature validity is unknown:

 - Document has not been modified since th
 - Signer's identity is unknown because it has
 - Signature is a document timestamp signatu

> Signature Details

[Last Checked: 2023.09.27 21:49:24 +02'00'](#)

Field: Signature3 (invisible signature)

[Click to view this version](#)

INCEPTION DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU BEOGRAD

Admirala Vukovića 57, Beograd

PIB: 106893108

MB: 20701242

Email: office@inception.rs

Telefon: 011 2920 355

Website: www.inception.rs

Validacija sertifikata

Naziv fajla: Specification.pdf

Broj sertifikata: 1

Datum validacije: 2024-04-16T17:48:49.638Z

Status: TOTAL_PASSED

SIGNATURE_Jovan-Stanić-474534_20231002-1318

Key	value	Status	Message
QUAL_TRUSTED_LIST_ACCEPT	Is the trusted list acceptable?	OK	Trusted List : https://www.mit.gov.rs/TrustedList/TSL-RS.xml
QUAL_QC_AT_CC	Is the certificate qualified at issuance time?	OK	
BSV_IVTAVRSC	Is the validation time in the validity range of the signing certificate?	OK	
QUAL_IS_TRUST_CERT_MATCH_SERVICE	Does the trusted certificate match the trust service?	OK	
QC_LIMIT_VALIDATION	Does the certificate have restriction in limit value?	OK	
ADEST_ISTPTBST	Is the best-signature-time before the certificate's suspension time?	OK	

Prednosti

- „Implement once, (re)use many“ i standardizacija
- Više potpisnika sa različitim sertifikatima
- Provere tokom potpisivanja
- Potpis nivoa za arhivu tokom procesa
- Provere iz drugih registara

Dobri primeri u praksi

- **Erste banka**
 - Bespapirni **faktoring** povezan sa SEF-om
 - Potpisivanje **ugovora zaposlenima** u banci
 - **Odluke** izvršnog odbora
 - Odluke kreditnog odbora
 - Otvaranje računa pravnih lica
- **OTP banka**
 - Potpisivanje svih dokumenata **u filijali**
 - Otvaranje računa fizičkih lica
 - Bespapirni faktoring
- **ProCredit banka**
 - **Otvoranje računa pravnih lica**
 - **eŠalter**
- **Raiffeisen banka**
 - Potpisivanje **ugovora sa partnerima**
- **Dunav osiguranje**
 - **El. obrasci i el. forme**
 - Udaljeno ugovaranje
 - Upravljanje prigovorima
 - Elektronska arhiva
- **NLB Komercijalna**
 - **Elektronska arhiva**
- **3 banka**
 - Udaljeno ugovaranje - **poljoprivredna gazdinstava**
 - Elektronska arhiva

www.inception.rs

